

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

Az új uzoratórvény.

Mint ismeretes, az igazságügy-miniszter törvényjavaslatot terjesztett be az uzoráról és káros hitelügyletekről szóló 1893. XXV. törvénycikk módosítása és kiegészítése címen.

Az uzoratórvény módosítására már csak azért is nagy szükség volt, mivel nem tartalmazott oly rendelkezéseket, melyekkel az uzora alakjában rendelkező összes visszaéléseket sújtani lehetett volna, minek következtében egész vidékek jutottak a tönk szélére. Csak emlékezzünk vissza a bavanistyei bünpörré, mely a gabona-elővételi uzoráról rántotta le a leplet, világos bizonyítékául annak, hogy nálunk mindenki tudtával és a hatóságok szeme láttára lehet pénz és áruüzletet csinálni, mely a legszemérmelenebb uzorát leplezi. Száz, kétszáz százalékos itt meg sem kottyan.

Igaz, hogy az uzoratórvény 10. §-a elrendeli az uzorának hivatalból való üldözését. de csak abban az esetben, ha az uzora már általánosan elharapódzott. Míg ez a körülmény bekövetkezik, hányan esnek az uzorának áldozatul, ki tudná megmondani. Az új törvény az uzorának kivétel nélküli hivatalból való üldözését mondja ki. Arra számít tehát, hogy a hatályosabb üldözés elejét veszi az uzora nagymérvű térfoglalásának.

A javaslat számol azzal a körülménnyel, hogy az emberi ravaszság kitalálja az uzora számtalan fajtát, mely pénzuzora nem lévén, nehezen fogható meg, mégis az uzora legszemérmelenebb formája. Az uzorás elad pl. az áldozatnak egy órát 200 forintért és visszavásárolja 150 forintért. Óraüzletet csináltak, melyek rendszeren 200—7000 percentbe kerülnek. Az uzora modern hajtása az áruuzora és bár a javaslat a kereskedelmi forgalmat megfogja nehezíteni, kiterjeszkedik mindazokra a kereskedelmi ügyleteknek mondott visszaélésekre, melyekkel a gyengébb fél kizsákmányolhatik. Első sorban kiterjed a javaslat, igen helyesen a gabona elővételi ügyletekre.

Megrendszabályozza azokat a hitelintézeteket is, melyek a megengedett kamaton fölül különböző címeken 15—20 százalékos terjedő hitelt nyújtanak. Nem kell külön kiemelni, hogy nálunk a pénzgazdálkodás el-fajulása sok gazdasági kárt okozott.

A vidéki pénzintézetek elszaporodása inkább kárral, mint haszonnal járt. A népet rászoktatták a könnyelmű adósság csinálásra, a hitel azonban drága volt és vesztét okozta. A pénzintézet felvirágozott, a klientéla tönkrement. Az uzoratórvény a különböző címeken felszámított összegeket azért sem vehette figyelembe, mivel az intézetek alapszabályaiban az ily díjak szedése meg volt engedve. Az a körülmény azonban, hogy az alapszabályok a külön díjak szedését illetőleg rendelkeznek, nem vonhatja ki a törvény hatálya alól a pénzintézetek uzora jellegű ügyleteit és így a törvényes kamaton felüli anyagi előnyöknek be-fellegzett.

A sok előny mellett azonban az új uzoratórvény sem lesz képes védelmet nyújtani azok ellen a vérszopók ellen, akik sohasem személyesen, hanem mindig stróhmann utján fosztják ki áldozatukat. A stróhmann, ha rajt' veszt, börtönre kerül, de mit bánja ő azt, neki se becsülete, se hitele, ez a foglalkozása. Az uzorás marad a jó-hiszemű harmadik. Az uzoravétségek elbírálásánál a szabad bírói mérlegelésnek van helye, de hiába, ha az uzorás meg nem fogható.

Helyes, hogy társadalmi és gazdasági bajok ellen törvényekkel védekezzünk, de a fődolog mégis csak az, hogy helyesebb erkölcsi nézetekre tegyünk szert, melyek megóvnak a bűn elkövetésétől.

Kath. Népszövetség Vaskuton.

— Saját tudósítónktól. —

Ebredünk, éledünk, az igazság belemarkolt a kath. lelkekbe s felrázta a tespedésből. Megértették, hogy az összetartást megkívánja az igazság, mint a győzelem feltételét. Mindenfelé megalakítják a kath. népszövetségeket.

Vaskuton tegnap, háromkirályok napján alakult meg. A község lakossága nagy számban gyűlt össze az alakuló ülésre, melyen Scherer Ferenc vaskuti plébános elnökölt.

A megnyitás után lelkes szavakban ismertette a népszövetség feladatát, célját és hasznát. A beszéd után egyhangulag kimondották a kath. népszövetség megalakulását, mire a választásokat is megejtették.

Elnöknek egyhangulag Scherer Ferenc plébánost választották meg.

Vendéglőkben, kávéházakban és sörccsarnokokban követeljük a :: „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Zombor városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor város törvényhatósági bizottsága f. hó 4-én tartotta meg az idei első rendkívüli közgyűlését. A gyűlés érdekesnek ígérkezett, mert tárgya az egyes szakbizottságok tagjainak megválasztása volt. Ugy a negyvennyolcasok, mint a hatvanhetesek teljes számban vonultatták fel embereiket.

Ugy látszik azonban, hogy az utolsó napokban a két párt között paktum jött létre, melynek értelmében a negyvennyolcasok az egyes bizottságokban néhány helyet átengedtek a hatvanheteseknek.

A kellő ellenőrzés gyakorolhatása céljából mindenesetre helyes dolog.

Az összes bizottságok tagjainak megválasztása ugyszólván egyhangú volt.

A központi választmány tagjaiul a következők választottak be: dr. Balogh Ernő 91, dr. Bikár Vojin 90, dr. Bugarszky Szilárd 90, Czetti Dezső 90, dr. Falcione Arpád 86, dr. Gombos Ignác 91, dr. Mayer Nándor 91, dr. Scheer Armin 91, Sztrilich Zsigmond 91, Szlavay Elemér 91, Spanyol József 91, dr. Thurszky Zsigmond 91 szavazattal.

Közigazgatási bizottság tagjai lettek: dr. Donoszlovits Vilmos 90, dr. Gombos Ignác 91, dr. Konyovits Dávid 88, Lippert Ferenc 91 és Szlavay Elemér 91 szavazattal.

A gazdasági és pénzügyi bizottság tagjaiul egyhangulag megválasztottak: Bárány Zsigmond, dr. Bruck Jenő, Buday Gerő, Czetti Dezső, Falcione Gusztáv, dr. Falcione Arpád, dr. Falcione Lőrinc, Fejér Gyula, dr. Henneberg Sándor, János Gusztáv, Lalo-sevits János, Mayer István, Matczicz Gusztáv, Mérő Ignác, Novákovits Izidor, Sztrilich Zsigmond, Szlavay Elemér, Schnur Lajos.

A szinügyi bizottság tagjaiul egyhangulag a következők választottak be: Kozma László elnöknek. Tagokul: dr. Balogh Ernő, Buday Gergely, dr. Bruch Jenő, dr. Falcione Arpád, dr. Gombos Ignác, Sztrilich Zsigmond és Zsulyevics Ernő.

Ajánlatba hozott még dr. Czeisel Lajos József bizottsági tag is, ki Tisza Pistának még ma is hűséges uszályhordozója. Mérő Ignác, a függetlenségi párt nevében tiltakozott Czeisel jelölése ellen és helyébe Schliesser Sándor tekintélyes kereskedőt ajánlotta. A 67-esek erre névszerinti szavazást kértek. Ez volt tulajdonképp a 67-esek és 48-asok erőpróbája. Schliesser nagy többséggel szorította ki a darabont Czeiselt.

A tárgysorozat több lényegtelen pontja után az 1907. évre visszamenőleg póthitelt kért a városi tanács.

Dr. Mayer Nándor éles bírálat tárgyává tette a tanács eme különös eljárását és követelte, hogy tételenként mutassa ki a polgármester, hogy a tulkiadások mi célra fordítottak? A polgármester erre elkészülve nem lévén, ezt nem teljesíthette. Több pro és contra felszólalás után a közgyűlés egy bizottságot küldött ki a vizsgálat megejtése végett.

Gyermekvédelem ünnepe.

Az a magasztos eszme, hogy Magyarország zsenge nemzedékét meg kell védelmezni a pusztulástól s felnevelni, hogy egészséges generáció szolgálja a haza jólétét: ez a szép és nemes törekvés ülte ünnepe vasárnap Szabadkán. Ennek a kultur ünnepnek legjelentékenyebb mozzanatát Edelsheim Gyulai Lipót grófnak, az országos gyermekvédő Liga elnökének megjelenése képezte, aki önzetlen, fáradhatatlan, nemes munkálkodásával megmutatja a magyar társadalomnak az utat, miként kell a gyermekvédelem által a nemzeti ügyet becsülettel szolgálni.

Gróf Edelsheim Gyulai Lipót egész kísérettel jött a vasárnap délelőtti gyorsvonattal Szabadkára, azokkal, kik az országos gyermekvédelem homlokterében állanak. Kisérétében voltak: Ruffy Pál min. tanácsos, Karsay Sándor min. titkár, lovag Ybl Lajos műépítő, Szilágyi Arthur dr., Büttner Lajos min. titkár. A budapesti vendégeket a vasuti indóháznál dr. Biró Károly polgármester üdvözölte. Tizenegy órakor kezdődött a menhely-bizottság alakuló gyűlése a főgimnázium izlésesen feldíszített tornatermében, melyben a szabadkai társadalom előkelősége teljes számban vett részt.

Piukovich József határos, nagy koncepciójú beszédben mutatott rá arra az égető kérdésre, hogy a magyar gyermekvédelem a magyar társadalomnak elengedhetetlen kötelessége, mikor a halálos és kivándorlás oly szörnyű pusztítást visz végbe a nemzete életében.

Edelsheim Gyulai Lipót gróf beszéde következett erre, rendkívüli avatottsággal s széles látókörrrel fejtegette az állami és társadalmi gyermekvédelemet. Beszédje nagy hatással volt a hallgatóságra, mely tüntetőleg ünnepelte e humanus érzésű s ezen a téren oly fáradhatatlan buzgósággal működő aristokratát.

Birkáss Gyuláné urnó, mint a gyűlés társelnöke a Fehér kereszt nevében üdvözölte a menhely-bizottság megalakulását. Karsay Sándor dr. az országos gyermekvédő Liga igazgatója az iparos tanonc otthonok felállítását sürgette s kötötte szívére a szabadkai Fehér kereszt egyesületnek, Ruffy Pál min. tanácsos a gyermekvédelemnek szövevényes utjaira s ezer fajta módjára figyelmeztetett, Solymossy Oszkár pedig a magyar iskolahajóra hívta fel a figyelmet.

A menhely bizottság alakuló gyűlése egy pretikua gyengéd cselekedettel végződött. A fehér kereszt egyesület disztagjai sorába beválasztotta Edelsheim Gyulai Lipót grótot, Ruffy Pált és Ruffy Pálné urnót. Az erről szóló diszokleveleket adta át Lukácsy István az egyesület titkára beszéd kíséretében, melyben élénk színekkel domborította ki a disztagoknak kiváló szép tulajdonságait.

A gyűlés után a budapesti vendégek meglátogatták az állami gyermekmenhelyt, Szabadka város pedig a Nemzeti Kaszinóban fényes dinevel vendégelte meg őket. Biró Károly polgármester Edelsheim Gyulai Lipót grótot köszöntötte fel, a gróf pedig a város fejét és a társadalmat.

Esti gyorsvonattal a budapestiek visszautaztak, de bizonyára magukkal vitték azt a tapasztalatot, hogy Szabadka város társadalmá minden nemes törekvést és kérdést megért, az eszménységnek szívesen szolgálatába áll, sőt ha kell áldozatok árán is dokumentálja a lelkesedését a kultúra, a haza s a magyar nép javai iránt.

A menhelybizottság megalakulásával az országos gyermekvédelmi Liga országos bizottságába beválasztottak: Mamuzsich Lázárné, Birkáss Gyuláné, Piukovits József, Farkas Zsigmond.

Házi bizottságba: Vojnits Lukácsné, Váli Béláné, Lenárd Istvánné, dr. Török Arminné.

Végrehajtó bizottságba: Elnök dr. Biró Károly, tagok Farkas Zsigmond, Purgly Sándor, dr. György Gábor, dr. Antunovits József, Piukovits József, dr. Milkó Izidor.

A képviselőház január 10-én délelőtti tizenegy órakor ülést tart. Ezen csak a másnapi ülés napirendjét állapítják meg.

A horvát bányaváltozás. A Budapesti tudósító jelenti: Báró Rauch Pál ma délelőtti fél 10 órakor a miniszterelnöki palotába ment, ahol Wekerle Sándor miniszterelnökkel hosszabb megbeszélést folytatott. A magyar kormány ma délelőtti tizenegy órakor Kossuth Ferenc lakásán minisztertanácsra ült össze, s a horvát bányaváltozás kérdéseivel foglalkozott Rauch Pál, az új bán január 10-én Wekerle Sándor miniszterelnökkel együtt Bécsbe utazik. Ekkor fog megtörténni Rakodczay fölmentése s az új bán is leteszi esküjét.

Tudósítóink figyelmébe! Köszöljük tudósítóinkkal, hogy a Bácsbodrog vármegyei telefonhálózat előfizetőinek sorába beléptünk s így tudósítóink velünk saját községeik előfizetőinek állomásairól ingyen beszélhetnek. Sürgős esetekben a tudósításoknak ez a legegyszerűbb és legbiztosabb módja. Kérjük tudósítóinkat, hogy bennünket naponként értesítsenek telefonon.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kóvatonot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka-csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikóvatonotól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ill. ILLES ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-18

H I R E K.

Tájékoztató.

Január 11. A szabadkai gazdakör bálja a Pest szálloda összes termeiben.

Január 12. A Szent-Györgyi katolikus kör évi közgyűlése.

Január 12. A kath. legényegylet táncvigalma az egyet disztermében.

Január 18. A m. á. v. altiszti kör táncvigalma, a Pest-szálloda összes termeiben.

Előfizetési felhívás!

A lezajlott küzdelmek után új erővel lépünk az új év küzdelmére, hogy a keresztény ügynek diadalát tehetségünkhöz mértén előmozdítsuk. Erőt a küzdelmekhez lapunk olvasóinak növekedő száma biztosított. Kérjük továbbra is támogatásukat, hogy még lankadatlanabban harcolhassunk igazságainkért. Kérjük őket, hogy ahova már jár lapunk, ismertessék minél szélesebb körben. Es ha az új év elején a régi előfizetők számát minden községben, városban, csak egygyel is szaporítják nagy erőt biztosítanak eszméinknek. Es ezt megtehetik, mert hiszen lapunk előfizetési ára csak

Vidéken:
negyedévre 3 kor. 60 fill.

Helyben:
házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fill.

— Huszonöt éves tanári működés. Zajtalan, de annál meghatóbb és őszintébb ünneplésben volt része tegnapi Kosztolányi Arpád igazgató és Tones Gusztáv főgimn. tanárnak. Abból az alkalomból, hogy nevezett pedagógusok 1908. december 27-én töltötték be tanári működésük 25-ik évét. Mérey Agost tanár ur a tanári kar nevében szívből jövő szavakkal emlékezett meg a két jubiláns érdemeiről, különösen azt hangsúlyozta, hogy a épen két jubiláns volt e 25 év alatt az intézet szellemi életének irányítója és vezetője. A két ünnepelet megindult pillantott vissza a 25 év küzdelmeire, melyben a tanári karnak erőforrása, az egyeseknek és így nekik is támaszuk, bátorítójuk a kollegiális együttérzés és szeretet

volt. Ezt ajánlják és kérik maguk számára továbbra is. A magunk részéről mi is üdvözöljük a két ünnepelet férfut és kívánjuk nekik, hogy érdemekben, sikerekben gazdag működésüket még sokáig folytathassák intézetünk és az ifjuság javára.

— Popp György kiténtetése. Popp György, kir. tanácsos, zombori pénzügyigazgatót, a közpályán szerzett érdemeiért Ofel-sége a miniszteri tanácsosi címmel tüntette ki.

— Távozó tanfelügyelő. Zomborból írja tudósítónk: Dr. Radványi Ferenc kir. segéd tanfelügyelő, január hó 4-dikén Zomborból Pancsovára utazott, hogy a tanfelügyelői kirendeltség vezetését átvegye.

— A ludasi adminisztrátor névnapja. Takács Gáspár ludasi adminisztrátort tegnapi ünnepeletük tisztelői névnapja alkalmából. Megjelent nála a ludasi dalárda, melynek ő az elnöke s tisztelő énekeket énekelt. A szabadkai katolikus legényegyletnek, melynek ő alelnöke, vagy husz tagja szintén megjelent nála, hogy szeretetének kifejezést adjon. Rövid adminisztrátori működése alatt Takács Gáspár Ludason kivivta magának az általános szeretetet és becsületet. Megmutatta, hogy a papi hivatásának teljesítése elmaradhatatlanul meg hozza a közszeretet, a közbecsület.

— Szabadkai állami tisztviselők a miniszternél. Fábrián Aladár, kir. járásbíró, Gaál Ignác, a telefonhivatal főnöke, Gajdos Károly, kir. adótitkár, Mukics Simon vagy Varga Károly országgyűlési képviselő vezetésével holnap tisztelegnek Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszternél, hogy a szabadkai állami tisztviselők nevében a szabadkai hivatalnokoknak is kérelmezzék a lakbérpótlékot.

— Megoperált képviselő. Lányi Mór országgyűlési képviselőt Budapesten megoperálták. Kétszáz követ vettek ki belőle.

— Jótékonyág. Városv Gyula dr. érsek a kalocsai jótékony egyesületeknek az újév alkalmával egyezer koronát adományozott.

— Az igazi pap jutalma. Háromkirályok napján valóságos bucsujáró helylyé lett a zombori plébánia egyik szerény káplánlaka. A gratulálók valóságos zarándokserege vonult fel a derék káplánhoz, nagytiszteletű Agatics Boldizsárhoz, ki e napon kilencedik ízben ünnepelte szent pártfogójának ünnepe e városban. A város szegényei és előkelői egy szívvel egy lélekkel üdvözölték a fáradhatatlanul buzgó lelkészét. Az üdvözlések sorában talán legmeghatóbb jelenet az volt, mikor a helybeli rozsfüzér társulat, majd száz főből álló hölgyközönsége élén Jozics Agnes asszonyság ékes szavakkal üdvözölte a derék káplánt. Könnyek között mondott az ünnepelet hálás köszönetet a nagy figyelemért és kérte őket, maradjanak meg továbbra is azon az uton, mely egyedül vezet az Istenhez. Mi is őszinte szívvel üdvözöljük a nagyszeretben álló derék lelkészét.

— Kiténtetett gazda. Stadler János, sári pusztai uradalmi gazdát sok évi hű szolgálataiért Ofel-sége a koronás ezüst-éremkeresztrel, a földmivelésügyi miniszter 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki.

— A Nagyszonyunk Színháza szabadlyceumi osztályának ötödik előadását Lévy Gyula a legényegyesület disztermében tartotta. Ezuttal, egy szabadgondolkodó óhajására, aki Madáchoz vörösszocialistának hitte, Az ember tragédiája VII. színét magyarázta. Ismét bebizonyult, hogy Lévy Gyula Madách látkörébe teljesen beilleszkedett, művészi készsége e téren meglepő. Valódi élvezetet tud nyújtani Az ember tragédiája interpretálásával. A homerosi idők rapsodosait véltük magunk előtt látni: azok lángoló lelkesedésével öntött igazi lüktető életet a drámai költeménybe. A népes cselekmény minden alakját nemcsak tipikus, hanem egyéni vonásokkal is élethíven megrajzolta. Csodálatos nemóriájánál csak magával ragadó szavalata elragadóbb. Minden eszmeárványt, minden szenvedélyes kiténtést, minden hatalmas gondolatot teljes szépségében érvényre tud juttatni. Bámulatos

heve, közvetlensége, hangjának változatosága a szokásos recitátor-átlagon messze fölülemelkedik. Valóságos ihlettel beszél, melyből kiérzik a vezérlő gondolat, hogy ezt a felséges művet a magyar intelligens közönség bibliája gyanánt akarja népszerűsíteni. Bármennyire ösmerjük is a nagy művet, az ő hangjában ujszerűnek, érthetőbbnek tartjuk minden eddig hallott reprodukciónál. Lévy Gyula személyében egy magyar művészember apostolkodik, nem anyagi érdekből, hanem igazán az eszményiség szeretetéből. Lapunk legközelebbi számában közöljük a művészi tanulmányt, amelylyel előadását bevezette.

A műpártolók körének előadásai. A műpártoló kör vasárnap értekezletet tartott, a melyen igen sokan vettek részt. Egyhangulag elhatározták, hogy farsang egyik napján kabarettel és táncpalatával egybekötött estélyt tart a kör, valamint husvét másnapján szintén egy ily estélyt. Mindkét estélyt a katolikus legényegylet ujonnan épült színházánál. A harmadik estélyt a városi színházban pünkösdkor tartja meg. Mindhárom estélynek tiszta jövedelme Gaál Ferenc síremlékére fordítatik, aki öt éven keresztül ügybuzgó és lelkes zene elnöke volt. Tudva azt, hogy a műpártoló kör sok szép sikerült estélyt rendezett és a két legutóbbi a városi színházban rendezett színi előadásból is 500 koronát juttatott a Kossuth szobor alap javára, hiszünk, hogy a mostani színelőadásnak is lesz eredménye, mivel a kör ügybuzgó elnöke dr. Krizse József és agilis elnökője Pietsch Ferencné uró mindent elkövetnek, hogy a kör háláját némileg le-
rója volt ügybuzgó zene elnökének Gaál Ferencnek.

Tetemszállítás. Pivarik Illés, volt postakézbesítő Budapesten elhunyt. Holt tetemét ma hozták haza Budapestről és ma délután temették el.

Dsiu-dsiutu mester Szabadkán. Spyra Sumakoff, a híres dsiu-dsiutu japán birkozás mestere, aki Magyarországnak már több városában tanította a rendőrséget a japán birkozásra Szabadkára érkezett, hogy a rendőrséget e nélkülözhetetlen mesterre megtanítsa. Minthogy azonban a mi rendőrségünket legközelebb csendőrséggel cserélik föl, a főkapitány e kiadással nem akarja megterhelni a rendőrség költségvetését. A mester azonban 3-4 héttig ennek dacára is itt marad, magánoktatást ad a rendőrtisztviselőknek és akiket a birkozás e neme érdekel. Oktatást ad ezenkívül a görög-római birkozásban is. A mester a Bárányszállodában lakik.

A tüdővész pusztítása hazánkban. A belügyminiszter jelentése szerint a magyar birodalomban 1907 szeptember havában gumókorban elhalt 4568 egyén. Ebből Bácsbodrog megyére 150, Szabadkára 30, Bajára 7, Zomborra 6 és Ujvidékre 4 halálozás esett.

Tolvaj magánhivatalnok. Fenyvesi Lajos, volt zombori magánhivatalnokot, ki dr. Volheimer ékszerének elrablásával is gyanúsítva volt, a bizonyított eljárás folyamán azonban felmentették, Eszéken, mint onnan jelentik, letartóztatták lopás vétsége miatt.

Lilium-tejcrème a legbiztosabban ható, teljesen ártalmatlan anyagból készült arc-crém, ma már minden hölgy használja, a legrövidebb idő alatt megakadályozza a szepők láthatóságát, a pattanásokat teljesen elszűri. Este, nappal egyaránt használható. A tejcrém használata előtt az arcot okvetlen a liliumtejsappal mosandó, mely a krém hatását nagyban elősegíti. Ara mindkettőnek **1 kor. 90 fillér.** Kapható: **Ilj. Illés Antal** Vöröskereszt gyógyszerárán Szabadkán, a főposta átlében. 184-18

Gazdatörökvések Bérezen.

— Saját tudósítónktól. —

A bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület újabb tanujelét adta annak, hogy nemzetiségi tekintetek nélkül egyedül a gazdát siet kebelébe felvenni. Aki Bérezen már megfordult s megismerte a sokac gazdát, az tudni fogja, hogy e községben egy egész-

séges gazdasági mozgalom a községi lakosság anyagi előhaladására mily óriási befolyást gyakorol.

Dékity Illés, Mrvesin Bertalan, Krizmanics Péter s néhány más agilis gazda agitálásának eredménye a községi gazdakör létrejötte. Nem akadt intelligens ember, aki magáévá tette volna jobb sorsra érdemes gazdaügyünket, néhány gazda házról házra járva összehozta a számbelileg is megkívánt érdekeltséget. A néhány szervező gazda meghívására a vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte a helyszínére Inhoff József titkárt, Anisics Mihály iktatót és Madarász Iván állami vajmestert, hogy a gazdakör szabályszerű megalakulását biztosítsák. Folyó hó 29-én délután két órára mintegy 200 gazda gyülekezett a népiskolákban össze.

Inhoff titkár megnyitotta az értekezletet. Anisich Mihály tüzetesen ismertette az egyesület törekvéseit, mire Inhoff az egybegyűlteket a megalakulásra hívta fel. Hetven gazda belépett az alakítók sorába, az alapszabályok egyhangulag el lettek fogadva. Az egyes tisztségeket a következőkkel töltötték be: elnök Mrvesin Bertalan, alelnök Krizmanics Péter, titkár Dékity Illés, pénztáros Matiz Antal, könyvtáros Matkovic Mihály, választmány Grosser Lajos, Illy József, Mikity Jakab, Nikolin Gábor, Nikolin Márk, ifju Kovacev Martin, Tucakov Antal, id. Samsalovich László, Számvizsgálók Zsvity Martin, Szrimcz Antal, Darázi Miklós.

A megalakult gazdakör elnöke kérésre szavakkal kitérítésre és egyetértésre hívta fel a tagokat megköszönve a vármegyei gazdasági egyesületnek a szíves érdeklődést. Inhoff titkár az ég áldását kéri a megalakult gazdakörre s a gyűlést berekeszti. Gazdasági előhaladást és felvirulást kívánunk a béregi községi gazdakörnek.

Hol vegyünk ajándékokat!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerzők legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

Az egyetemi hallgatók bálja.

Január 4-én tartották az egyetemi hallgatók az idei farsang megnyitó bálját: a jogászbálat A bál fényesen sikerült; az első négyest 30 pár táncolta s Bodrics Miska felhatkor huzta el az utolsó csárdást. A bálon megjelentek: Biró Károly polgármester, 86 osok alezredese. A rendezőség csinos táncrenddel kedveskedett a lányoknak. Jelenvolt lányok: Aubermann Mici, Balassa Julia, Bezeredy Mády, Budanovics Mariska, Brenner Etelka, Chobot Emma, Csajkás Margit, Farkas Irén, Freudenberg Erzi, Frank Rózsika, Kosztolányi Mariska, Kunetz Ella, Kunetz Leona, Mészáros Jolán, Mészáros Ilonka, Mácskovic Bapsi, Nittinger Kató, Rónai nővérek, Themák Margit, stb.

Felülfizettek: Dr. Várossy Gyula érsek 10 kor., Bezeredy István főispán 2 kor., Biró Károly polgármester, kir. tanácsos 6 kor., Mamuzsich Lázár 20 kor., dr. Vinkler Elemér 10 kor., Piukovich József 10 kor., Alt. takarékpénztár r. t. 10 kor., P. Gy. 10 kor. Kremptich Máté 5 kor., Sztojovich Döme 4 kor., özv. Kunetz Albertné 4 kor., Ognyanov Szvetozár 2 kor., N. N. 10 kor., N. N. 3 kor., N. N. 3 kor., N. N. 3 kor., N. N. 1 kor. A nagylelkű adakozók fogadják a rendezőség köszönetét.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése elfogad előfizetéseket

minden bel- és külföldi folyóiratokra, ... napi- és divatlapokra ... az eredeti hirdetett áron.

SZÍNHÁZ.

A két Rantzau.

Ereckman és Chatrian társszerkesztőknek ez a régi, de ügyesen felépített színműve került előadásra mult szombaton. A darab színhelye egy francia városka s a történet a harmincas években játszódik le.

A két Rantzau, Jean és Jaques, halálosan gyűlölik egymást. Valamikor békésen, szeretetben éltek a Rantzauk, szegény sorukból tekintélyes állásokra küzdötték fel magukat és nagy vagyont tettek szert. Ez a két testvér azért gyűlöli egymást, mert atyjok végrendeletében több javat hagyományozott egyiküknek. Fékevesztett, vad, szenvedélyes vér forrong bennök. Megölnék talán egymást, ha elhagyatott helyen össze találkoznának. Harminc éven át folyik közöttük az ellenségeskedés, gyermekeiket Georges-ot és Louiset is gyűlölködésre tanítják. Florence, a falucska jólelkű, szelid öreg kántortanítója, hiába akarja őket kibékíteni, nem bír a Rantzauk szilaj vérével, bár őt mindannyian nagyra becsülik. Mikor Jean lányát egy durva, erőszakos erdőszek akarja adni, hogy ez aztán tovább folytassa a harcot Jaques ellen, elérkezik a drámai bonyodalom tetőpontja. Jean megtudja, hogy a fiatal unokatestvérek szerelmesek egymásba. Földretiporja s összegázolja leányát szertelen haragjában, mikor azonban ez halálos betegségbe esik, megindul atyai szive, éjnek idején bekocog öccséhez, ki szintén tudja már, hogy fia szereti Jean leányát, s nagy önmegalázkodás árán magát bűnösnek, földönfutónak ismeri el az öccsével kötött szerződésben. A szerződés azonban nem érvényesül, mert Georges anyja emlékének felidézésével reábirja atyját, hogy az karjai közé zárja sokat szenvedő bátyját.

Látszik a tartalomból, hogy a régi, romantikus iskolának hatását erősen érzik a francia szerzők. Az ilyen hosszú ideig tartó, szenvedélyes gyűlölet testvérek között nem igen látszik lehetőségre, tagadhatatlan azonban, hogy a szerzők mesteri kézzel bogozzák a cselekményt, úgy hogy darabjuk megkapó varázsszal hat a közönségre, kik szinte lélekzetüket visszafojtva, feszült érdeklődéssel kísérik a drámai fordulatot. Ez a mesteri szerkezet, az ügyes jellemfejlesztés, s az erkölcsi alap, melyen a színmű felépül, biztosítja e darab mindenkor hatását. A szereplőket dicsérhetjük. Farkas Béla és Déssi Alfréd igen hűen alakították Jean és Jaques nehéz szerepét. Bogyó Zsiga (Florence), mint mindig, most is kiváló alakítást produkált. Bogyót a szintársulat legkiválóbb erejének mondhatjuk, ki nagy átgondoltsággal, s meglepő élethűséggel játsza minden szerepét. Váradi Jolán gyöngye Florence volt, éppen nem látszott meg alakításán a Rantzauk erőszakos vére. Tulságosan naiv volt, s ok nélkül nevetgél.

Varázskeringő.

Vasárnap és hétfőn este játszották hatodszor, illetőleg heted ízben Strausz Oszkár ez operettjét, melyet frivol szövege dacára is kedvelté tesz szép zenéje. A közönség mindkét este zsuffolásig töltötte meg a színházat, jóllehet bérleszünetben adták a darabot és érdeklődéssel hallgatta a szép zene számokat. Mint kifejeztük már, még nagyobb lenne ez operette vonzóereje, ha a vaskosabb frivolitásokat kihoznák belőle. Sokan vannak, kiket éppen a kétértelmű szójátékok tartanak vissza, e darab megnézésétől, bár a zenéjét igen szeretik.

Műsor:

Szerda: Az olasz operatársulat fellépte: Trobadour.

Csütörtök: Az olasz operatársulat fellépte: Paraszttbecsület.

Péntek: Szentbernáti barátok. (Mérsékelt helyárrakkal.)

Szombat: Aranyvirág.

Vasárnap délután: Rab Mátyás. (Félhelyárrakkal.)

Vasárnap este: Varázskeringő. (Bérlet-szünet.)

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömczy Ernő. 20

Pedig csupán annyit tudott felőle, hogy még hajdon s Cataniában lakik. Anyja korán elhalt, s most ő vezeti édesatyja házáat. — Mindenesetre úgy fogom intézni dolgomat, hogy találkozom veled, — gondolta magában.

Ahány előkelő fogat robogott el mellette, egyre azt hitte, „bizonyára ő ül bene.“ Mélyen tekintett be a kocsi belsejébe, hátha fölfedezi őt.

Szive nyugtalanul vert. Ugy vágyott már látni a szeretett „testvér.“ Az ő keze is szabad volt még. Igaz, hogy a fiatal képfaragót, Alagona Gaetanot szerette, de az még egy szóval sem árulta el soha, hogy érdeklődik iránta. Giamita eleget bosszankodott már ezen, mert alig várta a percet, hogy keresztelőtestvérét menyegzőjére hívassa majd meg.

Mert büszke volt ám nagyon, hogy neki ilyen előkelő testvérkéje van, de külfömben is tartotta magát minden pajtásánál! Ha most elmegey hozzá, e látogatás egész utjára diszes világot vet.

Amint ezen gondolkozott, egy rikkancs rohan el mellette. „Giornale da Sicilia!“ ordította a fiú. — „Palmeri“ bűnügye! Oriási család!

Giamita hirtelen galléron ragadta a fickót, amint mellette törtetett. „Mit beszélsz?“ — förmedt rá. „Hazudsz, hazudsz!“ S ütlelni akarta a megrémült gyerkőcöt. — Vegye meg lapomat, Signorina, mielőtt megver, — rimázkodott a fiú.

Giamita átvette az újságot, egy pénzdarabot vetett a gyermek kalapjába s mondon kezdte olvasni az első oldalt. Nagy, kövér betűkkel tárgyalta Palmeri bűnügyét. — Mivel a bűnügy tárgyalása ma veszi kezdetét, — írta az újság — ismertetést adunk róla. Giamita lázas iedgességgel futotta végig a sorokat. Elolvasta újra meg újra, s még mindég nem értette a esetet. A hogy aztán fölfogta, egész testében reszketett az izgatottságtól.

Keresztelőtestvérének atyja, a dugzagdag szőlőbirtokos teljesen tönkre ment, mert szőlőhegyeit a betegség pusztította el. De ez még mind hagyján! A gondjaira bizott nagy összegekről sem tudott számot adni többé. Elfogták s ma keztek meg a törvényszéki tárgyalást.

Giamita görcsösen gyürte össze az újságlapot, majd a földre dobta s bosszankodva taposott rajta pici lábával. Mit is érdemelt volna egyebet, mikor ilyen szívetépő ujdonságot hoz? Aztán lesujtva, leverten állt ott egy darabig az uton.

Fájdalmát növelte, hogy épen most éri ez a rossz hír, mikor tizenkét hosszú esztendő óta először lép ismét Catania földjére. „Edes Istenem, — rebegték ajkai, — tán valami különös szándékom van velem? Otthon a Diamanten senkinek sem jutott vón eszébe, hogy ezt a szomorú újságot közölje veled. A gondviselés intézte talán, hogy ép a tárgyalás napján jöjjen ide.

— Nézze csak Alfari asszony, — szölt hozzá, — nekem fel kell mennem a tárgyaló terembe. El volt határozva s e szándéktól mi sem téríthette el. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

K. I. Bácsbokod. A legközelebbi igazgatósági ülésen ki lesz állítva és elküldve.

K. N. Zombor. A zombori vonal nem megyei, hanem állami telefon, azon tehát a telefonért két korona fizetendő. Csak fontos, kivételes esetekben kérünk így is tudósítást. A többi megtörténik kívánsága szerint.

B. J. Zenta. Tartozás nincs. A legközelebbi igazgatósági ülés után a részjegy megy.

H. M. Szentfűlöp. Kérünk majd tudósítást a 12-diki napról. Előre is köszönet.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszéki bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-112

Mielőtt személy vagy jelzőlog pénzkölcsönért bárhova fordulna, kérjen díjmentesen tájékoztatót: Meller L. Egyed cégtől IX., Lónyay-utca 7. Telefon-Intérműben: 46-31.

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.“

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér. Kapható: kiadóhivatalunkban.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Szőlőoltványokat szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta ismert és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küüllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 46. sz. (Nagyküüllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, onnőfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 126-47-22

Hangjegyek :: havonként 1 kor.

20 filléért :: kölcsönöztetnek.

Figyelem.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét a legnagyobbított

zongora raktáramra.

Előnyös fizetési feltételek. ::

Raktáron tartok elsőrendű bécsi és trieszti gyártmányokat, melyeket már 164-25

:: 280 forinttól :: kezdődőleg árusítok.

Régi zongorákat

becserélek és ::

zongorákat bérbeadok. ::

Özv. Weinberger Lajosné,

Vesselőny-ut, Macskovics-féle ház, a Casinó épületével szemben.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-39

Lapkihordó leányok

kiadóhivatalunkban

felvétetnek.

Kereskedők

részőre szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapirat nélkül 100 darabonként 30 filléért kaphatók a ::

Szabadkai Nyomda- és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezettél

IV., Rákóczi-utca 20.